

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

שער
שלישי

קובץ
שלשלת האור

היכל
תשיעי

לקוטי שיחות

בתרגום חפשי ללשון הקודש

על פרשיות השבוע, חגים ומועדים

•

מכבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

וצוקללה"ה נבג"מ זי"ע

שניאורסאהן

מליובאוויטש

•

תצא

(חלק בט שיחה א)



יוצא לאור על ידי מערכת

„אוצר החסידים“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שמונים וחמש לבריאה

מחזור הראשון של לימוד הלקוטי שיחות
שבוע פרשת תצא, זיג אלול, ה'תשפ"ה (א)



LIKKUTEI SICHOT
TARGUM L'LOSHON HAKODESH

Copyright © 2025
by

KEHOT PUBLICATION SOCIETY®
770 Eastern Parkway / Brooklyn, New York 11213
(718) 774-4000 / FAX (718) 774-2718
editor@kehot.com / www.kehot.org

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted in any form or by any means, electronic, mechanical, photocopying, recording, or otherwise, without prior permission from the copyright holder.

The Kehot logo is a registered trademark of Merkos L'Inyonei Chinuch.

For dedications of the weekly Sichos, please contact us at: dedications@kehot.com

תצא

122

וא"כ מאי טעמא¹⁰ התירה תורה כלאי בגדים בעבודת המקדש¹¹ (ובמצות ציצית), משא"כ שאר ב' מיני הכלאים, בבהמה ובקרקע, לא מצינו שהותרו במצוה או בקדשים¹² (במקדש) וכיו"ב?

ב. מלבד ג' מיני כלאים הנ"ל, ישנו איסור נוסף הדומה בתוכנו לאיסור כלאים – בשר בחלב, וכמבואר בספרים¹³, שטעם האיסור דבשר בחלב הוא „כסוד הכלאים” – תערובת ב' עדי"ז מצינו היתר כלאים בבגדי כהונה – שא' מבגדי הכהונה, שלובשים הכהנים בעבודתם במקדש, ה' האבנט, שה' עשוי שעטנז⁵.

וצריך להבין:

(10) אע"פ שכלאים חוקה היא (קדושים יט, יט ובפרש"י שם), וראה תו"כ לאחר יח, ד* (ובפרש"י שם), ח' פרקים להרמב"ם פ"ו ועוד – נדו"ד ה"ז פרט בכלאים. – וראה לקמן סעיף ג ובהערות שם.

(11) וי"ל אשר במקדש ציוותה ע"ז (ראה לקמן בפנים) ולכן אין שייך לנדו"ד שה"ז בדוגמת מליקה בעוף. ועוד. – וראה לקמן הערה 18.

(12) ולהעיר מרמב"ם הל' כלאים פ"ט הי"א (בנוגע בהמת פסולי המוקדשין).

(13) רקאנטי משפטים כג, יט* – הובא בשל"ה חלק תושב"כ שכא, רע"א (וראה פסחים מד, ב: נזיר לו, סע"א: ומאי חידוש... כלאים נמי. ולהעיר מצפ"ע הל' מאכא"ס פ"ט ה"א. קונטרס השלמה כג, ב). ד"ה איתא במד"ת כשבקשו כו' תרל"ד (סה"מ תרל"ד ס"ע כט ואילך). ד"ה כשעלה משה תרס"ז (נדפס בסוף המשך תרס"ו – קה"ת תנש"א – ע' תרל). לקוטי לוי"צ על זהו כרך ב (ע' פט). תורת לוי"צ ע' מה.

(*) בהבריייתות שנתוספו ע"פ הילקוט.

(*) ובאוה"ת משפטים (כך חז' ע' ג'ק"ח) משמע דזוהי כוונת הבחיי משפטים שם (ע"ש). וראה אוה"ת תצוה ס"ע איתשטז. וראה גם של"ה שם. ואכ"מ.

א. תיכף אחר הציווי¹ על איסור שעטנז – „לא תלבש שעטנז צמר ופשתים יחדיו” – נצטוונו בכתוב² „גדילים תעשה לך על ארבע כנפות כסותך גו", ומסמיכות ב' הפסוקים זה לזה ילפינן³: „גדילים תעשה לך – אף מן הכלאים”, שכלאים הותרו בציצית.

עדי"ז מצינו היתר כלאים בבגדי כהונה – שא' מבגדי הכהונה, שלובשים הכהנים בעבודתם במקדש, ה' האבנט, שה' עשוי שעטנז⁵.

ג' מיני כלאים ישנם – „בקרע ובבהמה ובבגדים”⁶, ומנאם הכתוב כאן בהמשך אה"ת⁷: „לא תזרע כרמך כלאים גו' לא תחרוש בשור ובחמור יחדיו לא תלבש שעטנז גו”⁸ [ועדי"ז בפ' קדושים⁹: בהמתך לא תרביע כלאים שדך לא תזרע כלאים ובגד כלאים שעטנז לא יעלה עליך].

(1) פרשתנו כב, יא.

(2) שם, יב.

(3) יבמות ד, רע"א. פרש"י עה"פ. רמב"ם הל' כלאים פ"י ה"ד (ובספרי עה"פ – „שניהם נאמרו בדיבור אחד”. וכ"ה במכילתא ורש"י יתרו כ, ח. וראה לקו"ש חט"ז ע' 237 הערה 41. ואכ"מ).

(4) ל' רש"י עה"פ.

(5) רמב"ם שם ספ"י. הל' כלי המקדש פ"ח הי"א-יב.

(6) ל' הבחיי פרשתנו שם, י.

(7) ראה בחיי שם. וראה לקו"ש חכ"ד ע' 148.

(8) פרשתנו שם, ט"א.

(9) יט, יט. וצ"ע טעם שינוי הסדר בהסדרות.

ודרוש ביאור: מאחר שתוכן כל האיסורים הנ"ל שוה הוא – תערוכת שני מינים (שכל א' לעצמו היתר הוא) – מהו הטעם לחילוקים הנ"ל ביניהם בנוגע לעבודה במקדש וכיו"ב?

ג. ויובן זה ע"פ דברי הרמב"ן²⁰, שדוקא בנוגע ללבישת שעטנז אמרו חז"ל²¹ שהיא מהדברים "שיצר הרע ואומות העולם משיבים עליהם", ולא אמרו כן בנוגע לכלאי בהמה,

ומבאר בטעם הדבר, שבכלאי בגדים (שעטנז) טעם האיסור "נעלם", משא"כ בכלאי בהמה (ועד"ז בכלאי קרקע) אפשר להבין את הטעם לאיסור:

בעת שברא הקב"ה את הנבראים לסוגיהם, הנה בצמחים ובעלי הנפש "נתן בהם כח התולדה שיתקיימו המינים .. וצוה .. שיוציאו למיניהם". ולכן, כאשר האדם, "מערב כלאים" – מרכיב ב' מיני בהמה, או ב' מיני זרעים (שעי"ז) "ישתנו בטבעם וגם בצורתם בהיותם יונקים זה מזה, ויהי כל גרעין ממנו כאילו הורכב משני מינים" – הריהו "משנה ומכחיש .. ומערבב במעשה בראשית"^{21*}.

זבחים רפ"ד. תמורה יז, א. רמב"ם הל' איסורי מזבח פ"ג ה"ד. שם ה"י. הל' תמורה פ"א ה"יז. ולהעיר מתניא רפ"ז.

קדושים שם (ועד"ז בבחי' עה"פ). וראה השק"ט בדברי הרמב"ן – ברא"ם, גו"א, נמוקי שמואל ועוד שם. ואכ"מ.

21) תוי"כ (ורש"י) אחרי שבערה 10. יומא סז, ב (אבל להעיר שבר"ח שם מביא גם, הרבנ"ת כל"א"ם). במדבר פ"ט, ה.

21*) ראה רמב"ן שם, "וכך אמר כו' חקים שחקתי בהם את עולמי" (והוא מירושלמי כלאים פ"א ה"ז. ויק"ר פל"ה, ד. וראה קידושין לט, א. סנהדרין ס, א. (ובתוס' שם)).

מינים, שכל א' בפני עצמו מותר¹⁴, אלא שבהתערבותם יחד נעשים הם דבר האסור¹⁵.

– ומצינו במכילתא¹⁶ שיש קס"ד להתיר בשר בחלב במקדשין, אלא שאנו דורשין את הכתוב¹⁷, "ראשית גו' תביא בית ה' אלקיך לא תבשל גדי בחלב אמו", שגם ב"בית ה' אלקיך" ישנו לאיסור בשר בחלב.

ונמצא, שג' חלוקות בדבר:

בכלאי בגדים (שעטנז) – התירה התורה כלאים בעבודת המקדש (ויתרה מזו – צוותה על זה) ובמצות ציצית;

בבשר בחלב יש קס"ד להתיר במקדשין¹⁸, אלא שלמדים מהכתוב שהדבר אסור;

וכלאי בהמה וכלאי קרקע אין מלכתחילה כל קס"ד להתירם במקדשין¹⁹ – ואין צריך אפילו לימוד על זה.

14) ראה פסחים ונזיר שם: דהאי לחודי' כו' ובהדי אסור.

15) ראה עוד ביאור באיסור בשר בחלב (מפני ניקת הקליפה מהקדושה) – ע"פ זח"ב ככד, סע"ב ואילך – בד"ה והי' כי תבא (אוה"ת תבא ע' תתל"ו. תתרמב ואילך. סה"מ תרכ"ו ע' רסב ואילך. סה"מ תרכ"ז (קה"ת תשמ"א) ע' תעח). המשך חייב אדם לברך תרל"ח (ע' לא"ב). – והוא ע"ד הביאור באיסור כלאים שהובא לקמן הערה 39.

16) ס"פ משפטים. 17) משפטים כג, יט.

18) בתוד"ה כל הבשר (חולין קג, ב) דהחידוש בזה שבב"ח נוהג במקדשין הוא ד, חילל איסור בשר בחלב איסור מוקדשין (ועפ"ז אינו שייך לגדר קדשים בפרט, כ"א לכללות הענין דאין איסור חל על איסור). אבל במכילתא שבפנים מפורש שהקס"ד היא משום "שכן אסר מליקה בחולין תאמר במקדשין".

19) ואין מביאים קרבנות מכלאים (משנה

[וזה שהציווי אינו רק „בהמתך לא תרביע כלאים“, כי אם גם „לא תחרוש בשור ובחמור יחדיו“ – הוא „מפני שדרך כל עובד אדמתו להביא צמדו ברפת אחת ויבואו לידי הרכבה“²²].

ונמצא שיש חילוק עיקרי בין כלאי בהמה וכלאי קרקע לבין כלאי בגדים:

בכלאי בהמה וכלאי קרקע העירוב הוא גם ב„כח התולדה“ דב' המינים, והיינו שהעירוב פועל בעיקרם, בעצם מציאותם, וממילא הדבר הוא בניגוד לסדרי מעשה בראשית שצריכים להיות „למיניהו“ דוקא^{22*};

משאכ' בכלאי בגדים^{22*}, אין התערובת בעצם המציאות דצמר ופשתים, אלא עירוב חיצוני בלבד²³ – אין כאן כי אם חיבור של שניהם יחד באותו (מקום –) בגד²⁴, אבל גם אחכ נשארים הם צמר ופשתים (כמו שהיו) – ועד שאפשר להפרידם זה מזה.

ד. עפ"ז מובן, שגדר התערובת בבשר וחלב הוא כעין אופן ממוצע בין ב' אופני תערובת הנ"ל:

תערובת בשר וחלב אינה מן הסוג (דכלאי בהמה וכו')²⁵ הנוגע ב„כח התולדה“, בגידול והצמיחה לדורות, ואין היא פועלת אלא במציאותם הגשמית בלבד²⁶.

אמנם, לאידך, גם אין זה בדומה לשעטנו – שכן בשעטנו אין עירוב גמור דב' המינים צמר ופשתים, כנ"ל, משאכ' בבשר בחלב האיסור (מן התורה) הוא דוקא כשמבשלם יחד וא' נותן טעם בחברו²⁷; ויתר על כן: אפילו „תרו לי כולי יומא בחלבא“²⁸ (השרו בשר בחלב כל היום) – שאז „יהיב בי טעמא“²⁹, דכבוש כמבושל³⁰ – אין בזה איסור מן התורה, אלא דוקא דרך בישול אסרה תורה³¹. כי איסור בשר בחלב שייך רק בגוונא שנעשית מב' המינים מציאות (חדשה) אחת³² (וזה נעשה ע"י בישול דוקא).

[וי"ל שזוהי ההסברה³³ בדעת ר' לוי³⁴ ששיעור כזית דאיסור בשר בחלב

(25) ולהעיר שבר"ח יומא שם מביא (בין החוקים) גם „בשר בחלב“. וכ"ה ברמב"ם סוף הל' מעילה. וראה הנסמן בלקו"ש חט"ז ע' 242 הערה 11.

(26) ולהעיר שרק כלאי בגדים (שעטנו) הוא תערובת שני סוגים – צומח וחיי. נת' בלקו"ש חל"ד שם (ע' 127).

(27) ראה רש"י ד"ה א"ל רבא – חולין קת, א.

(28) פסחים מז, ב. נזיר לז, סע"א.

(29) רש"י פסחים שם.

(30) ראה תוד"ה דחדוש – חולין שם.

(31) חולין שם.

(32) ראה בארוכה צפע"נ הל' מאכא"ס וקונטרס השלמה (שצוין בהערה 13), ושם – דבכ"ח הוא „הרכבה מזגית“, ע"ש.

(33) צפע"נ שם.

(34) חולין קת, ב. וכ"ה ההלכה – רמב"ם הל' מאכא"ס פ"ט הא (ובמ"מ ולח"מ שם).

(22) וכ"כ גם בפרשתנו כב, ח (בסופו). וכ"ה במו"נ ח"ג פמ"ט. וראה לקו"ש חל"ד ע' 125-26. וראה בארוכה לקו"ש חכ"ד (ע' 149 ואילך) שקו"ט בגדר האיסור דלא תחרוש ג'.

(22*) ראה ירושלמי שם „למה מפני שכתוב בה למיניהו כו"ל.

(23) להעיר מרמב"ן קדושים שם (ד"ה ובגד כלאים קרוב לסופו): וטעם כלאי הבגדים להרחיק התערובות במינין כו'. וראה נמוקי שמואל שם.

(24) וגם לדעת רש"י (נדה סא, ב – וראה גם פירושו לקדושים יט, יט הנ"ל) שמה"ת אסור רק „שוע טווי ונוז" יחד (וראה תוד"ה שוע שם. רמב"ם הל' כלאים פ"ה ה"ב ובנ"כ) – ה"ז רק עירוב חיצוני לגבי כלאי בהמה וקרקע. וראה בארוכה לקו"ש חל"ד שם.

וע"פ הנ"ל (סעיף ג) בביאור החילוק בין כלאי בהמה (וקרקע) לכלאי בגדים – מובן, שגם בנוגע ל"ערכוב" הכחות העליונים" (דחסד וגבורה) ש"אין חבורן עולה יפה" ישנו חילוק עיקרי בין ב' הסוגים הנ"ל (ועד"ז – בנוגע לבשר בחלב).

ו. ויובן בהקדם תמיהה לכאורה⁴⁰ על הביאור האמור (ש"כלאים .. הוא חבור שני קצוות שהם שני הפכים):

מצינו שחיבור של שני הפכים הוא, אדרבא, מעלה הכי נפלאה – ענין השלום, אשר "כל התורה ניתנה לעשות שלום בעולם"⁴¹; וא' מעיקרי העבודה הוא לפעול התכללות המדות

[וכידוע הביאור⁴² במאמר חז"ל⁴³ "לעולם יהא אדם רך כקנה ואל יהא קשה כארז", שהאדם הוא בעל מדות, אלא שמדותיו צריכות להיות "רכות", והיינו שכל מדה נותנת מקום למדה

הוא גם כשישנו רק "חצי זית בשר וחצי זית חלב" (כזית מבין שניהם) – לפי ששם האיסור חל (לא על הבשר כשלעצמו ועל החלב כשלעצמו, אלא) על שניהם יחד – בהיותם מציאות אחת דבשר בחלב³⁵].

ה. ידועים דברי רבינו בחיי³⁶, שענין איסור כלאים הוא (לא רק הערכוב בגשמיות, אלא גם) מה ש"מערבב הכחות העליונים .. הכלאים .. חיבור שני קצוות שהם שני הפכים .. אין חיבורן עולה יפה"

[ועד"ז מבאר לענין בשר בחלב³⁷, שבשר וחלב הם "דוגמא ורמז" לדברים מיוחדים" למעלה, ותערובת בשר בחלב למטה פועלת ערכוב של "דברים ההם (אשר) כל אחד ואחד (צריך להיות) מיוחד בפני עצמו"].

וכמבואר³⁸ שצמר ופשתים (ועד"ז שור וחמור; בשר וחלב) רומזים על חסד וגבורה שהם מדות הפכיות, ולכן "אין חבורן עולה יפה"³⁹.

(35) וי"ל שכ"ה גם לדעת רב (דפליג אלוי), ומה שס"ל שאינו לוקה – כי לפני הבישול עדיין לא נעשו מציאות אחת חדשה, ועל כל חצי זית לעצמו – א"א לחול שם האיסור (עיין רש"י שם ד"ה לעולם. ולהעיר משו"ע אדה"ז או"ח סתנ"א סי"ג בהגה"ה).

(36) קדושים שם (וראה רמב"ן שם, ומחברינו מוסיף כו", וברמב"ן שופטים יח, ט) – הובא ונתבאר באוה"ת פרשתנו (ע' תתקס ואילך). אוה"ת נ"ך ע' קלב ואילך. וראה הערה 39.

(37) משפטים שם, "על דרך הקבלה" (וראה הנסמן לעיל בשו"ג להערה 13).

(38) ראה במקומות שנשמנו בהערה 13.

(39) ל' הבחיי קדושים שם. – אבל בבחי הכוונה (וראה אוה"ת פרשתנו ונ"ך שם) – ע"פ זח"ג פו, ב ואילך (הובא באוה"ת פרשתנו ריש ע' תתקס) – ד"כלאים זה מצד הרוח הטובה וזה מצד

הרוח הרעה ואנחנו נצטוו להמשך אחר רוח הקודש ולהתרחק מן הרע .. על כן נאסר לנו הכלאים כי הוא חבור שני קצוות כו", היינו שהוא חיבור של רוח הקדושה עם רוח הטומאה (ועד"ה המבואר בהערה 15). וכ"ה בד"ה לא תחרוש תרכ"ז (לענין לא תחרוש גו'). ועוד. ועיין אוה"ת בראשית (כרך ג) תקפא, א. סד"ה לא תלבש תרע"ח;

משא"כ במקומות שנשמנו בהערה 13 מבואר שהאיסור הוא מצד התערובות דחור"ג. וראה גם לקו"ש חיו"ז ע' 228 ואילך (ובהערה 28 שם). חל"ו ע' 156 ואילך.

(40) כמו שהקשה באוה"ת נ"ך שם. ד"ה לא תלבש תרע"ח ע' תח. וראה מאמרים שנשמנו בהערה 13.

(41) רמב"ם סוף הל' חנוכה.

(42) לקו"ת אמור לו, ד. מטות פז, ב ואילך. ובכ"מ.

(43) תענית כ, סע"א.

ביטול⁴⁹ להקב"ה – אין המדות ההפכיות דחסד וגבורה עומדות בהתנגדות זו לזו, כי אם אדרבה, הן באמת "מין אחד" – תוכנן וענינן של ב' המדות הוא אחד ויחיד: עבודת ה'.

[ע"ד דברי חז"ל⁵⁰ על הפסוק⁵¹ "עושה שלום במרומיו" – "מיכאל⁵² שר של מים וגבריאל שר של אש ואין מכבים זה את זה" – כי בעמידתם לפני מלך מלכי המלכים הקב"ה אין הם מרגישים את תוקף מציאותם העצמית, אלא רק את היותם שלוחיו של המלך (הקב"ה), וממילא אין כל ניגוד ביניהם, ו"מין אחד" הם – "שלוחי המלך"⁵³].

ז. עפ"י יובן החילוק בין ב' הסוגים הנ"ל בכלאים – כלאי בהמה (וקרקע) וכלאי בגדים:

בעת שמחברים ומערבבים יחד ב' דברים הפכיים – יש ב' אפשרויות המביאות לתוצאות הפכיות: (א) עי"ז מתבטלים ציוריהם ההפכיים והסותרים, ואזי נעשה ביניהם שלום; (ב) כל א' נשאר בתקפו גם לאחר חיבור שניהם יחד, ואז גורם הדבר לפלוגתא ומחלוקת.

וב' אופנים אלו באים לידי ביטוי בב' סוגי הכלאים:

127 בכלאי בהמה וכלאי קרקע – שמטרתם היא "להוליד מינים זרים

ההפכית (וע"ד המבואר ברמב"ם⁴⁴ ש"הדרך הישרה היא מדה בינונית שבכל דעה ודעה") –

ואיך זה אנו אומרים כאן שתוכן איסור כלאים הוא ערבוב המדות דחסד וגבורה!?

ומבואר בזה⁴⁵, שהתכללות המדות בקדושה היא ע"ד "תערובת מין במינו", לפי שכל עניני קדושה – "הכל הוא מין א', הביטול וההכנעה אליו ית"⁴⁶. ולכן מצינו, שבעבודת ה' ישכנו ב' המדות ההפכיות דחסד וגבורה יחד, כדאיתא בספרי על הפסוק ואהבת את ה' אלקיך⁴⁷ – "אין לך אהבה במקום יראה ויראה במקום אהבה אלא במדת הקב"ה בלבד".

משא"כ בעניני העולם – דגדר עולם הוא מה שמרגיש עצמו למציאות (עד שאפשר לקיים על ידו מצוות⁴⁸, תפילין וכיו"ב) – ה"ציור" של כל מדה הוא בתוקף, ותוקף זה הוא באופן שאינו נותן מקום למדה אחרת, ובפרט – למדה הפכית, ולכן – "אין לך אהבה במקום יראה ויראה במקום אהבה". וממילא, במקום שיש בעניני העולם חיבור וערבוב שני הפכים, הרי זה באופן דתערובת "מין בשאינו מינו";

משא"כ בקדושה – דקדושה ענינה

(44) ה' דעות פ"א ה"ד.

(45) אוה"ת נ"ך שם (אלא דשם קאי לפי הביאור דאיסור כלאים הוא "שעי"ז מחבר רוח הקדושה עם רוח הטומאה"). מאמרים שבהערה 13.

(46) ל' אוה"ת שם (ריש ע' קלג).

(47) ואתחנן ו. ה.

(48) ראה ד"ה מי כמוכה הידוע – לאדמו"ר

מהר"ש (סה"מ תרכ"ט ע' קמח).

(49) להעיר מתניא פכ"ב, ועוד.

(50) במדב"ר פי"ב, ח (וש"נ). אגה"ק סי"ב.

(51) איוב כה, ב.

(52) ל' אגה"ק שם (ובכמדב"ר שם (ועוד)

בשינוי לשון).

(53) ראה גם רש"י וארא ט, כד: אש...מים..

ולעשות רצון קונן עשו שלום ביניהם.

תוצאה הפכית – ענין של פירוד ומחלוקת.

ח. ע"פ כל הנ"ל יש לבאר גם את ג' החילוקים הנ"ל (סעיף ב) בנוגע למקדש וכו':

טעם ההיתר לכלאים בציצית, וכן בשייכות לעבודת המקדש, הוא⁵⁶ – לפי שבענין של מצוה וקדושה ("מדת הקב"ה") נעשה ע"י ערוב שני הפכים (לא פירוד ומחלוקת, אלא אדרבה) שלום ואחדות (כנ"ל בארוכה).

במה דברים אמורים – בסוג כלאים זה שבו ה"ערבוב" מביא לידי פירוד ומחלוקת, אשר חסרון זה אינו שייך בדבר מצוה וקדושה; אמנם בסוג הכלאים שבו ה"ערבוב" מבטל את החלוקה "למיניהם", את סדרי הבריאה, אין כל נפק"מ אם מדובר בעניני העולם או בדבר מצוה וקדושה – בכל אופן אסור שיתבטלו הגבולות שהציב הקב"ה.

ולכן בכלאי בהמה וכלאי קרקע אין אפילו קס"ד להתירם במוקדשין.

ודוקא בשר בחלב, שיש מקום לומר ששייך לסוג דכלאי בגדים (כנ"ל סעיף ד'), יש קס"ד להתירו במוקדשין (ע"ד שעטנז בבגדי כהונה).

128 אבל למסקנא "בית ה' אלקיך לא תבשל גוי" – דמאחר שהגדר דבשר בחלב הוא (כנ"ל) יצירת מציאות חדשה,

משונים בתולדות⁵⁴, ליצור מב' המינים מציאות חדשה משונה – החסרון ב"ערבוב" הוא בכך שעל ידו הם מתבטלים ממציאותם בתור ב' מינים נפרדים (כל א' לפי תכונותיו כו'), ונעשים היפך רצון הבורא שבראם כמינים נפרדים ורצה שישאר כל א' מהם בגדריו ותפקידיו כו'.

[וע"ד הענין ד"עושה שלום במרומיו" (הנ"ל) – שאין פירושו שע"י ביטולם למלך (הקב"ה) מתבטלים תפקידיהם הנפרדים של מיכאל וגבריאל (שר של מים ושר של אש) – שהרי זה היפך רצון המלך – אלא שכל א' נותר בענינו הוא וממלא את תפקידו, אלא שידד עם זה "ואין מכבין זה את זה"⁵⁵];

משא"כ בכלאי בגדים החסרון הוא להיפך: מאחר שהצמר והפשתים נשארים במציאותם

– והרי (א) ה"כחות העליונים" שבהם הם שני הפכים (חסד וגבורה), (ב) מדובר אודות עניני העולם שבהם אין ניכר בגילוי ענין הביטול וממילא חיבורם הוא תערובת "מין בשאינו מינו" –

הנה מחיבורם וערבובם נגרמת

54 לשון הבחי קדושים שם. ועד"ז בפרשתנו שם, יוד.

55 אין זה סתירה לזה שיש אופני התכללות בקדושה שמתבטלים הצוירים הפרטיים (ראה ס' הליקוטים דא"ח דהצ"צ ערך התכללות (וש"נ). ובכ"מ) – כי זהו מצד פשיטות האוא"ס (שלמעלה מהשתלשלות), אבל בנוגע לעניני העולם (וס' השתלשלות) הרי רצון הבורא שיהי' "למינהו" דוקא, קוין חלוקים כו'.

56 מאמרים שבהערה 13. וראה אוה"ת פרשתנו (ע' תתקסב. ע' תתקעז. כרך ו ע' ב'שנט) – לפי הביאור דכלאים למטה הוא תערובות קדושה עם סט"א, משא"כ בשרשן (ומפרש שם ע' תתקסא ואילך) לשון הבחי. ע"ש. וראה זח"ג שבהערה 39.

הרי זה בדומה לסוג דכלאי בהמה, שאופן זה דתערובת אסור אף במקדש⁵⁷ (כנ"ל).

ט. כתב רבינו בחי⁵⁸ ש"באותו הזמן (לעתיד לבוא) . יהי איסור בשר בחלב בטל" (ועד"ז מצינו שהמלאכים (אצל אברהם) אכלו בשר בחלב⁵⁹).

וע"פ המבואר לעיל יש לבאר זה:

נתבאר לעיל (סעיף ד') שמה שבשר

(57) והמבואר במאמרים שבהערה 13 (ובאור"ת משפטים שנסמן בשו"ג להערה הנ"ל) דזה שהמלאכים אכלו בשר בחלב אצל אברהם הוא דוגמת היתר כלאים בציצית ובגדי כהונה (שהם בחי קדושה) – ראה לקמן סעיף ט ובהערה 61.

(58) משפטים כג, יט (כסופו). – ולהעיר מענין עתיד חזיר ליטהר והשקו"ט בזה*.

(59) וירא ית, ת. מדרש תהלים ת, ב. וראה תו"ש וירא שם אות קכג (וש"ג).

(*) מרז"ל בלשון זה הובא: בשל"ה פ' חיי שרה. מדרש תלפיות ענף חזיר בשם ר' בחי"י. סי' הקנה (ק). תו"א וישלח כה, א. לקוית ד"ה וכל בניך ס"ג. קהלת יעקב מנע' חזיר. בס' הברית ח"א מ"כ דרך אמונה פ"א בשם מדרש תנחומא (כ"כ בס' נפש חיים). ועוד. – (וראה ג"כ עשרה מאמרות מאמר חקור דין ח"ד פ"ג. אור החיים פ' שמיני). –

בלשון: שנתיד הקב"ה להחזירו לישראל (לנ): בחיי שמיני י"א, ז' (לנ). שו"ת הרדב"ז ח"ב תתכ"ח ומגן דוד להרדב"ז סי' (לישראל). אור יקרות (לישראל) להיתר הראשון. ראש אמנה למהרי" אברבנאל פ"ג. ריטב"א קידושין מט, א. רקנטי פ' שמיני. ישועות משיחו בשם בראשית רבה (כ"כ בשד"ח). תורת משה להחת"ס פ' שמיני. מא"א ח, ו (חזיר נק' ק"נ ולכן במיתוקה עתידה לחזור ותהי' קדושה).

כמה פ' במרז"ל אלו נקבצו בשדי חמד: כללים אות ג' עו' פאת השדה ג' ז' ואות ח' ח' שוירי הפאה ג' ז'.

ואחרי שכל הני"ל שקו"ט במאמר זה – תמוה דעת היפ"ת ויק"ר פ"ג ג' – הובא בס' ערה"כ לבעה"מ סה"ד – שמאמר זה לא הי' ולא נברא!

בחלב נעשים למציאות חדשה הוא רק בנוגע לצד הגשמי והחומרי שבהם, אבל אין זה נוגע ל"כחות" שלהם, לפנימיות מציאותם. ומזה מובן, שבנוגע ל"כחות העליונים" שבבשר וחלב (הקשורים עם פנימיות מציאותם) התערובת היא ע"ד כלאי בגדים (שכל כח נשאר במציאותו).

וזהו החילוק בין הזמן הזה ל"אותו הזמן":

בעוה"ז דזמן הזה אנו רואים רק את הצד הגשמי והחומרי של כל דבר גשמי. ומאחר שבנוגע לגשם וחומר הדבר הנה עירוב בשר בחלב יוצר מציאות חדשה, על כרחך צריך לומר שע"פ דיני התורה (שניתנה למטה בעולם הזה, בארץ דוקא, נשמה בגוף) הרי זו תערובת בדומה לכלאי בהמה (וממילא אסורה היא גם בדבר מצוה וכו').

משא"כ לעתיד לבוא, כאשר יקויים היעוד⁶⁰, ונגלה כבוד ה' וראו כל בשר יחדיו כי פי ה' דבר – שנראה בחושי⁶¹ שאמיתת המציאות דשמים וכו' היא (לא הגשם והחומר, אלא) "בדבר ה'" שעל ידו "נעשו"⁶² ("פי ה' דבר") המהווה ומחי' ומקיים כל נברא⁶³ –

129 יהי' עד"ז גם בנוגע למציאות של בשר בחלב, שיראו בה את אמיתת מציאותה, את דבר הו' ואת ה"כחות העליונים" שבה – והרי הם אינם מתבטלים ע"י התערובת, כנ"ל;

(60) ישעי' מ, ה.

(61) וכן גם עתה בעולם המלאכים, שהם "עליונים" מובדלים מן הגשם.

(62) תהלים לג, ו.

(63) כמשנ"ת בארוכה בשער היחוד והאמונה

פ"א ואילך.

וכיון שאז יזדכך כל העולם ויהי' עולם של קדושה⁶⁴ ועולם קדוש – הנה, אדרבה (כנ"ל): העירוב ד(כשר בחלב

(–) חסד וגבורה בקדושה הרי הוא ענין הכי נעלה, שלום ואחדות⁶⁵.

(משיחות ש"פ משפטים תשל"ה י"ו, תש"מ)

(65) ולכאורה עפ"ז צ"ל שגם כלאי בגדים יהי' מותר לעת"ל. וצ"ע.

(64) ראה תניא ספ"ו.

